

Канадски филм изблиза

КИНЕМАТОГРАФИЈЕ

Бојан Ж. Босиљчић: ДОК ЈАВОРИ ЊИШУ ГРАНЕ; Стубови културе, Београд, 2002.

Публициста, новинар и филмски критичар Бојан Ж. Босиљчић, филм, а посебно канадски има у малом прсту. О канадској кинематографији сигурно зна више од велике већине самих Канађана, који, као и највећи део филмске планете, најрадије гледају и воле само америчке, холивудске филмове. Јасно нам је

Пише: *Владимир Црњански*

то већ на почетку његове нове, друге књиге "Док јавори њишу гране", посвећене канадској кинематографији. Прва, "Северно од Холивуда", издата 1997. године, плод је тада већ двогодишњег Босиљчићевог боравка у Отави, у коју је стигао из ратног Сарајева преко Суботице не одустајући од своје основне вокације филмског заљубљеника и пропагатора правих кинематографских вредности. Данас као слободни новинар пише за канадске и српске новине и електронске медије. Његове извештаје о најновијим збивањима на северноамеричком филмском континенту "Дневникови" читаоци имају прилику редовно да прате баш на овим страницама већ неколико година.

Дакле, ова друга књига о кинематографији земље јаворовог ли-

ста продужетак је и допуна већ започете приче о земљи врло добрих филмова и занимљивих аутора којима због блискости моћног суседа на југу, у неку руку још теже пада да живе и раде у њиховој сенци, или им, пак, то пружа шансу да своје каријере наставе у Холивуду. Артур Хилер, Норман Цуисон, Тед Кочеф, Иван Рајтман, Џејмс Камерон, Дејвид Кроненберг, Атом Егојан, Дени Аркан, Патриша Розема... у свету су позната редитељска имена а потичу из Канаде или и сада у њој живе, као што је случај и са неколико генерација глумаца од Волтера Пичена, Глена Форда, Кристофера Пламера, преко Доналда Сатерленда, Дена Ејкројда до Мајкла Џеј Фокса, Киану Ривса, Џима Керија...

За представљање канадског филма изблиза Босиљчићево главно оруђе је интервју као основни, најбољи и најбржи пут долажења до жељених информација и података. Овом приликом ту су разговори са директором Канадског филмског института у Отави Томом Мек Сорлијем, директором филмског фестивала у Торонту (највећи је у том делу хемисфере мада нема такмичарски карактер) Пирсом Хендлингом, затим разговор са директором

Монтреалског фестивала Сержом Лозиком ("Док је Торонто симбол капитала, Монтреал је увек био сматран мецеом уметности. Био

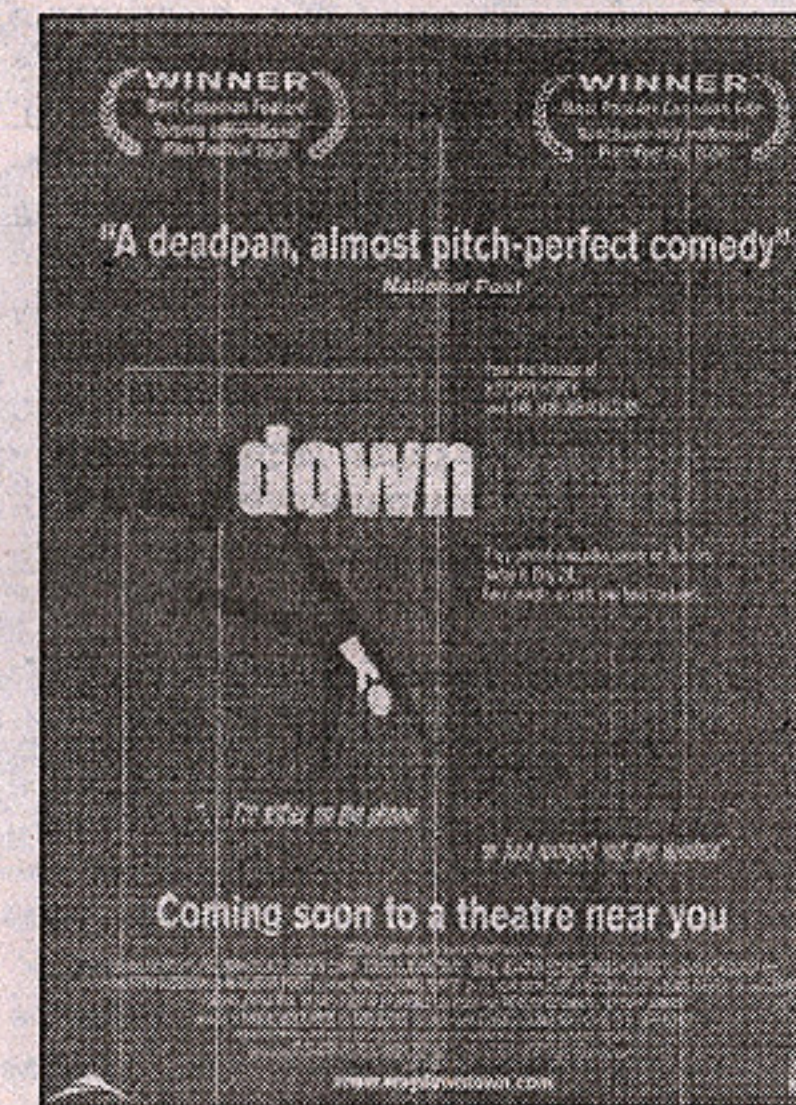

је то судар две концепције и два приступа – бизнис против артизма!). После ових корисних поглавља о функционисању и финансирању два велика фестивала следи прилог о националној филмској награди "Геније" или "канадским Оскарима" и свакако најзанимљивији делови ове књиге: разговори с истакнутим ауторима, глумцима и продуцентима. Ту је

мулти – талентовани филмски аутор из арктичког Нунавута Захаријус Кунук чији је филм "Брзи тркач" (први икада снимљен филм на Инуктитуту, језику Ескимима) освојио пет "Генија" да би на 54. канској филмској смотри добио "Златну камеру" за најбољи дебитантски играни филм. Следе сусрети са Питером Метлером опет мултифилмском личношћу и једним од најзначајнијих аутора проистеклих из експлозије талената "Новог таласа канадског филма" средином осамдесетих у Торонту, па са сценаристом и редитељем Доном Грејсоном који се поред политичког ангажмана у својим филмовима бави и проблемима хомосексуализма који одавно у Канади нису табу тема.

Ту су затим, редом разговори са Доном Мек Келаром, глумцем, сценаристом и редитељем такође припадником "Новог таласа канадског филма"; Гаријем Барнсом или "урбаним каубојем и самониклим генијем" чији смо филм "Ментална експлозија" недавно имали прилику да видимо и у нашим биоскопима. На крају, издвајамо и посебне пажње вредан мини портрет редитеља и сценаристе Денија Аркана ("Пад америчког царства", "Исус из Монтреала"), "ауторске величине која траје већ

више од три деценије преваљивши пут од етаблираног хроничног бунтовника, аутора провокатора до најреспектованијег квебечког филмског ствараоца".

Овако представљена кинематографија једне земље из много углова и аспеката за којима Босиљчић неуморно трага, уједно је и портрет Канаде са свим њеним квалитетима и манама, тензијама и погодностима, а кроз увек занимљиву и узбудљиву, често и беспштедну филмску визуру.